

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYA.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

ROSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Huza-vona.

február 28.

Napról-napra több okunk és alkalmunk van a magyar politikai élet egyes frázisainak összehasonlítására. Akik az 1848-iki eseményekről szóló történelmi iratokban lapozgatnak, azt mondják, hogy olyan a dolgok sora, mint 1848-ban volt. Egyik fővárosi lap vasárnap Kossuth Lajosnak egy kiadatlanul maradt cikkét közli, amely rámutat arra, hogy az udvari befolyásoktól vezetett magyar kormányzás miatt milyen lassan és nehezen tudta a nemzet javára szükséges intézményeket megalkotni. Akik az 1867-iki kiegyezés előzményeit ismerik, azt bizonyítják, hogy az alkotmányos élet fejleményeivel szemben ugyanolyan szellem mutatkozott Bécsben, mint most. Vége-hossza nem volt a skrupulusoknak, a „birodalom“ nagyhatalmi állása és az uralkodói prerogatívák szempontjából való fontolgatásoknak. Deák szívóssága, Andrassy diplomatikus zsenialitása és boldogult nagyszonyunk, Erzsébet királyné angyali szíve kellett hozzá, hogy a nemzet és uralkodója az egymás megértésének áldást ígérő útjára lépjenek.

A sors különös játéka folytán a nagy Andrassy Gyula fiának jutott most a nehéz szerep, hogy közvetlen előadója legyen Bécsben a nemzeti akarat egy, fontos változást jelentő megnyilatkozásának. Most is nehezen megy a dolog, most is olyan akadályokat látunk a politikai válság megoldása előtt, amelyeknek elhárítása a politikai erkölcsöknek és a magasan járó bölcseségnek gazdag kincsesházát föltételezi.

Andrassy Gyula gróf eljárása, úgy látszik, kellemetlen nyugvóponttra került. A szabadelpvűpart kebelében megnyilvánult hangos jókedv is annak az értesülésnek a visszhangja, hogy a korona nem találta még meg a válság megoldására segítő álláspontot s a szabadelpvűpart és bukott kormánya még sok időt fölhasználhat a maga veszendőnek indult pozíciója javítására. A fennálló súlyos dilemma útját állja minden új kormányalakító törekvésnek. Az átmeneti, hátrahagyott időre és munkára való kormány nem alakulhat meg, mert sem a többség, sem a kisebbség nem akarja megszavazni az ujonczokat. A koalíziós kormány programját még nem akarja elfogadni a király. A legnagyobb or-

szággyűlési pártnak, a függetlenségi-pártnak, még nincs többsége.

Andrassy bécsi útjának negatív eredménye súlyos gondokkal tölti el mindazokat, akiknek az ország belső nyugalma és alkotmányunk természetes funkcionálása drága. A választás izgalmi után lassankint megnyugodott közvéleményben megint halmozódik a gyújtóanyag. És egyelőre sem a pártok magatartásában, sem a szóvivő emberek nyilatkozataiban nem találunk semmi biztatót arra, hogy a mártulon-tulhosszan húzó kellemetlen állapot az ország alkotmányos akarata szerint dűlőre jusson. A homo regius Terebesre ment, beteget látogatni. A korona újabb kihallgatásokat helyez kilátásba. Az ország pedig a politikai és közjogi bizonytalanság fojtogató karjai között vergődik.

Tehát, még mindig — várunk kell.

Tisztítás.

— febr. 28.

Mig odafenn, sejnös, fényes győzelmünk dacára sem indulhat meg a tisztulás folyamata, sőt, a régi rendszer végső vonaglásában mintha lázas sietséggel igye-

Modern Dekameron.

— Harminczhatodik elbeszélés. —

Élt Korinthusban egy híres curtizán, Thais volt a neve, akinek lábai elé omolt a pogány világ minden férfa és undorral fordulának el tőle a fátyolozott arccsal járó polgár asszonyok.

A curtizán élt és virult az imádat és utálat közepette. És történt, hogy hatalmas ellenség ostromolta a várost, a megrémült lakosság kiéhezettve reszkett az elzárt házakban, melyeknek falait megostromolták a csatabárdok ütése.

Sirtak a gyermekek és reszkettek a vének, de Thais, a curtizán, tartotta éjjel és nappal a vidám orgiákat. Ő nem ismert ellenséget, mert az ő fehér teste előtt legyőzött rabszolga volt a győztes hadvezér.

A város népe végső, hatalmas felbuzdulásban összeszedte erejét, kitért a házakból. A védelmezők raja, az aggok, a gyermekek, az asszonyok, kipirult arccsal vetették magukat a támadókra és hősi elszántsággal haltak meg mind a harczmezőn, csak Thais maradt élve, viruló fehér testével selyembe, aranyba öltözve és reá nézett a vérző hullákra, amelyeknek nemes vonásain nagy, nemes elszántság látszott. Az-

tán megindult a nagy temetőben, odalépett egy halott asszonyhoz, akinek arca akkor is le volt takarva sűrű fátyollal és félénken, ügyetlenül megcsókolta a kihűlt kezét.

Harminczhetedik elbeszélés.

Egy kicsi sötét szemű leány, akit a szülei még a szélől is óvtak, mindentől ami rossz, elzárva tartották, magára maradt. Orizó jó apja, becéző anyja elhaltak, miután koldusokká váltak és a kicsike leánynak nem maradt más oltalmazója, létfenntartója, mint a piczi, gyengéd, munkához nem szokott fehér kezecskéje.

Hiába akart a munkába lépni, azok a fehér kezecskék csak barszoroson simogatni, becézni tudtak. Az a piros ajak csak csevegni, kacagni tudott, az a sötét szempár nem akart könyezni.

Lett a kicsi lányból czifra virág, ledér virág.

Az emberek kinevelték; jó erkölcsű, csunya asszonyok undorral fordultak el, ha közelükbe lépett és a kicsi leány szemei felnyitak, mindent látott, mindent megértett és ki nem apadtak többé könnyei. Sirt, siratta a multját, a reményeit és maga előtt látta sötét vigasztalanságában a jövőt.

Kiment a temetőbe és hullatta könyeit

az őrizó apja, jó, becéző anyja sírjára és a könyek nyomán fakadtak a siron gyönyörű színes virágok, illatosak, csodás szirmuak, minden könyecseppből alakult egy üde bimbó, mert hát nincs olyan bűnös élet, amelynek ne lennének illatos, tiszta virágai is.

Harmincznyolczadik elbeszélés.

Volt egyszer egy szerelmes szívű hercegnő, róla a krónikások örökkön örökké regéltek dallamos dolgokak, hogy vérenek vágya viszi kárhozatba, viszi őt romlásba.

A szép hercegnő, ki hiu és ostoba volt nagyon, módfelett őrlt a sok irásnak, a sok mesének, amelyeket irtak róla, a csókjai tüzeről, féktelen szíveről.

Hosszas kalandozás után talált a szép hercegnő egy igazi férfit, hőst, bátort, délczeg szerelmeset és karjaiba temetkezve boldog volt mondhatatlanul.

Az ujságok ezeket a csókokat, ezt a szerelmet is színesen megírták, de mikor az idill soká tartott, megfélekedtek róla a szép szerelmes hercegnőről nem beszélt többé senki, s bár délczeg, gyengéd volt a párja, nem bírt megmaradni a zajtalan, csendes boldogságban. Szép szemei sirtak, hogy róla meséket többé nem írnak és elkeseredésében egy napon a nyílt utcán

kegye felhalmozni a szennyet: újabb osim és rangadományozások, hivatali kinevezések és kreálások legalább annak látzatát kélik. Addig idelent a vidéken a tavasz ide, balzsamos szele mintha már lengedeznék és imitt-amott felszedné, elhordaná a gázt.

A néplélek hamarabb megsejti, megéri a helyes, a szükséges irányt, és a mépítélet ezt gyorsabban, igazságosabban és kiméletlenül követi.

Ime a tegnapi választás valóságos népítélet volt egy elbizakodott önkényes rendszer fölött, midőn mintegy másfélezer becsületes magyar iparos járult az urna elé, tiltakozni a régi rend ellen.

Mit várnak még a Gyászos Tiszahuszárok, husos fazekak buzgó darazsai?

Még mindig nem akarják megérteni az idő intó jelét, hogy vége immár az álnok farizeus felkínálkozásnak.

Tenni, cselekedni ezután csak a népért és azok foglalatia a hazáért érdemes; mert a hatalom többé nem jutalmazhat, nem védhet, nem takargathat semmit.

A becsületes f'radásos munka ideje következik reánk: ebből vegyen kiki anynyi részt, amennyit elbir és akkor nem kell féltünk szép magyar hazánkat, bizton fényre derül.

Ez iránynak botorul utját állani senki se merje; annak álnokul gáncsot vetni senki meg ne kísérelje; mert a népítélet igazságos és kiméletlen egyaránt.

Odafenn is csak azért merik még ideig-óraig e kettőt, mert távol esvén, nem értik, tehát nem is rettegik a nép haragját; de jaj, ha egyszer arra kell ébredniök, hogy ime a nép fölöttük is itélni akar: amihez való joga elvégre is kétségtelen. Nem jó pedig a hittel játszani, a gyermek is tudja; azért csak sietessék küssé a kibontakozást, mert feszült idegekkel lesi népünk a történeendőket. Mentől későbbre marad ez, annál nehezebben lesznek vágyaink és kívánságaink kielégíthetők.

Ma még konok, megátalkodott makacosságával a Tisza gárda felveszi haragos méltatlanságunk éles nyilait; de emberi felfogás szerint elvégre is képtelen feltevésnek is, hogy ezek azt soká állják. Pusztulniok kell, mielőtt a nép haragja őket onnan elsöpörné.

Akkor pedig Isten óvjon, hogy ama szomorú valóra ébredjünk, amit a lelketlen kufárok, álnok besugók elvesztett hatmukért duló tehetetlen dühökben sugnak-bugnak: „nincsen magyar alkotmány, ami volt is csak hazug látszat, üres forma volt, most osinálunk, teremtünk magunknak olyat, aminőre nekünk nélkülözhetlen szükségünk van“.

Nemzetünknek, fajunknak nemcsak a kamarilla és Ausztria, hanem a Tiszahuszárok az ellenségei és bihető, hogy ezek félretolása elűzi amazokat mint a mamutokat.

Népünk haragja azért is forduljon és fordul is ma még csak ezek ellen; de ti mamutok azok háta mögött pakoljatok és utra készen álljatok, hogy elég gyorsan követhessétek ezeket saját érdekekben is.

Dr. B. P.

A politikai válság.

Ki az erősebb?

Bpest, febr. 27.

Minden arra vall, hogy gróf Andrássy Gyula missziójának befejeztével egyelőre szünet áll be a kibontakozás nehéz munkájában. Ő felsége nem fogadta el Andrássy előterjesztéseit, melyek a szövetszert ellenzék álláspontját fejezték ki, s most Bécs új utakat keres, melyen haladva bologulni próbál a bukott hatvanhetes rendszer támogatásával. Bécs megint szembekerült a nemzeti akarattal, mely feltartóztatlanul halad előre, a maga megszabott irányelveivel és eltökélt szándékaival. Nevezetes próba előtt állunk: el kell dölni annak, hogy ki az erősebb és ki a hatalmasabb: a nemzet, vagy a bécsi udvar.

Az osztrák politika eselszövőinek leg-

főbb törekvése most az, hogy megbontsák a koalíciót. Azt szeretnék, hogy a koalícióban levő hatvanhetes pártokat — a néppárt kivételével — visszatérlejk a Lloyd-klubba s így megtoldva és megfoltozva: remélik talpraállítani a megfogyott és lefört osztrák-pártot. Minden erőfőködés és iránykodás, mely erre a megbontásra irányul, haszontalan dolog. Gróf Andrássy Gyula ismételtén kijelenti, hogy a disszidensek az szövetszertellenzék ellenére egy lépést sem fognak tenni. Csak olyan kormányt támogatnak, — akár hatvanhetes, akár koalíciós legyen az — mely bírja a szövetszertellenzék bizalmát. A Bánffy-párt, mely ugy látzott, mintha ingadozék szintén ura marad a szavának s nem lép ki a koalícióból. A néppárttal pedig ismételtén megkötötte az ellenzék a fegyverbarátságot. Így semmi ok sinez arra, hogy az ellenzék egy szikrányira is eltérjen eddigi álláspontjától.

Egy előkelő osztrák politikus, kinék igen jótékony szerepe van a bécsi udvarnál, ismerni véli a királynak egy esetleges koalíciós kormányról való nézetét.

— A királynak az a felfogása, — mondja a neves diplomata — hogy az 1867-iki törvények szerint a kiegyezés tíz évre mindig új megállapodás tárgyát képezi és hogy már a 67-iki törvényben csak két lehetőség van megállapítva: vagy meg egyezik a két állam, vagy ennek hiányában beáll a vámelkülönítés. A király tehát helyesen és következetesen jár el, amikor azt követeli, hogy a két kormány igyekezzék megállapodni a vámpolitikai viszony módzatai tekintetében.

Arra a fölvetett kérdésre, hogy a királynak mi a nézete a hadsereg reformja dolgában, a diplomata válasza ez:

— A király rendkívül félti a hadsereg egységét. Sokan azt hiszik, — így fűződik tovább az érdekes fejtegetés — hogy a gazdasági különvállás után alig tartható fenn a hadsereg közössége is. A gazdasági különvállás ezenkívül a külképviselőt különvállását is eredményezné. Annyit tudok — fejezte be szavait az udvari kegyek után kspkodó bécsi államférfiu — hogy az osztrák képviselőház többsége a vámszövetség mellett van, mert tudja, hogy a gazdasági különvállással együtt jár a többi közös ügy elszakadása is.

A politikai világ teljesen tájékozatlan még a tekintetben, hogy Andrássy után ki

kocsiba szállott és megszökött egy pinczérrel.

Harminczkilenczedik elbeszélés.

Egyszer volt egy hatalmas török pasa, annak volt tizenkét gyönyörű felesége. Szőke, barna, éjszót és vörös asszonyok, a német földnek értelmes leányai, bohókás mozgású angol ladyk, tüzes tánczot járó, epelet szemű szevillai leány és dalos ajku olasz signora, meg egy karsu bolondos francia leány. A pasa öreg ember, a leányokat őrző ennuch pedig jó szívű volt s így a tüköt őrző éjszakákon néha ritkán nesztelenül megnyit a hárem ajtaja és egyik-másik szobába besurrant a kiválasztott szerető, a délczeg, a fiatal, a csókos szavu lovag. A leánykák bizalmasak voltak egymáshoz és néha el-el mesélték a gyönyörteli éjszakák édességét, és a francia leány mindig mutogatott egy-egy ékszeret, drága selymet, sőt néha sárga, fényes francia aranyakat, amelyeket a kedvese hagyott nála. A többi leányok szemrehányóan mondták: „Juliette, hogy lehetsz olyan erkölestelen, ajándékot, pénzt fogadni el attól, akit szeretsz“. A pajkos francia leány mosolyogva felelt: Nem kellemesek nekem a drágaságok, a komornám kapja e selymet, a ezifraságot, de azért elvessem, elkérem a kedvesemtől, mert a fér-

fiak csak azt a nőt szeretik igazán, aki kifosztja őket“.

Negyvennegyedik elbeszélés.

Volt egyszer egy csinos, arany paszmántos ruhába bujtatott hadnagy. Volt szép arczoskája, volt szép szőke bajszkája, meg aranyos ezifra katona ruhája, — egyebe nem volt. — De épen elég volt. Asszonyi karoknak tüzes ölélése, édes tekintetnek bátorító fénye világit reája, vérszíros nő ajkak tapadtak ajkára. A kis boldog hadnagy visszaadta a csókot és mosolygott, édesen, bután.

De törtéennek csodák. A rut kis penészvirágból, a szürke hamupipőkéből hódító delnő válik. A buta kis hadnagy agyában gondolatok születtek meg, szívében érzések támadtak és kezdete utálni azt a helyzetet, hogy buja asszonyi gyönyörnek váljon játékszerévé.

Az akkori szeretőjét, egy csodás vöröshaju asszonyt kezdte környékezni asszive melegével, mondott neki vágyódó tüzes meséket, szellemes aphorizmákat, tett valómást hűségést, érzőt, meleget.

A szép vörös asszony megsimította a kicsi hadnagy fejét és elküldte haza, ezen szavakkal: „Pa, bété, köztünk vége mindennek, maga okos lett, maga férfi lett. Azért

tartottam karomban, ölelő karomban, mert gyenge volt, mert naiv gyerek volt. Ennek most vége, ha átölelném, tudnám, hogy rossz vagyok, hogy vétkezem. Eddig csak azt tudtam, hogy játszom a piczi bétével, édes bétével. — Isten vele“.

Negyvenkettedik elbeszélés.

Az Uristen egyik szép napon megnyitotta a mennyország egyik kapuját és egy bájos fiatal angyalnak megengedte, hogy letekintszen a földre. Lenéz az angyal és lát egy sötét menetet, amelyet nagy tömeg kísér és a gyászolók zokogása felhangzik a mennybe. És szól az angyal: Uram Istenem, de szomorú temetés.

Es ismét lenézett és vidám csarnokot látott. Ezer villanyfénytől ragyogott, amelyben fehér testű, selyem szövetebe burkolt festett arczu leányok járták a tüzes tánczot és hangzott kacajuk a mennybe fel. És szól az angyal: Uram Istenem, — de vidám mulatság!

Es megsimogatta gyengéden az Ur az angyal arczát: bohó kis lelkem, a kacaj, mit hallottál, vig táncz, amit láttál, az volt a temetés.

Halmi Bódog.

less az az államférfi, akit kihallgatásra fog meghívni a király, még senkisémet kapott meghívást s általa azt hiszik, hogy csak néhány nap múlva történik valamelyes fordulat. Befejezett tényként említik, hogy gr. Csáky Albin esetleges meghívása pusztán formai dolog, s hogy arra való, hogy a király megtudja Csáky nézeteit a kibontakozás dolgában. Arról azonban szó sincs, hogy Csáky Albint bizza meg a király a homo regius szerepével. Csáky nem hajlandó elhagyni a főrendiház elnöki méltóságát a mindig bizonytalan, miniszterelnökségért.

A bukott kormánypárt híresztelte, hogy Tisza István Bécsbe utazik ma a királyhoz, előterjesztéseket tenni néhány politikai meghívására ügyében. Azt is rebesgették, hogy megint Tisza következnek...

Egyszerűen konstatáljuk, hogy Tisza nem utazott Bécsbe. Itthon van.

Villamos világítás — villamos vasut.

Értekezlet a városházán.

február 28.

A helyi vasut villamossá átalakítása ügyében tegnap Vecsey Imre elnöklésével értekezlet volt a városházán.

Az értekezleten hosszabb eszmecsere fejlődött ki, megadják-e a vasutnak a 25 évi koncessziót avagy nem. A jelen voltak többsége a megadás ellen nyilatkozott. Azonban — támaszkodva a szakértői véleményre, — a villamos telep és ezzel kapcsolatosan a villamos világítás létesítése még az esetben is megvalósítandó, ha a helyi vasut nem sorakozik a fogyasztók közé.

Megvalósítandó, illetőleg felállítandó a telep azért is, mert erre kötelezi a várost az államvasutakkal kötött szerződés, másodsor a megejtett számítások szerint a villamos világításra a város semmi körülmények között rá nem fizethet.

A helyi vasutal a tárgyalást nem szakítják meg, de már ettől elkülönítve megteszik a szükséges intézkedéseket a villamos telep felállítására.

Az értekezleten jelen voltak: dr. Magoss György, Aczél Géza, Körner, Oláh tanácsnokok, Debreczeni Jenő, Szabó Kálmány képviselő, Márton Imre, dr. Fejér Ferencz, ifj. Schwarcz Vilmos, Márk Endre, Horváth István, Szilágyi Imre, Bechert Manó, ifj. Bányai István, Komlóssy Dezső, K. Kiss József. Vecsey Imre nyitotta meg az értekezletet, jelezve, mi a tárgya a gyűlésnek.

Debreczeni Jenő gázgyárigazgató előadta, hogy 1901 ben megbízást adott viágítási vállalatnak villamos világítás tárgyában. A helyi vasut 25 évi engedélyt meghosszabbítást kér, 10 évet teher kihelyezésére 15-öt személyszállításra. Az áráknál nincs eltérés a város és vasut között, nincs akadály a telepítésnek.

Körner Adolf szerint a társaság nem létesíti a villamos üzemet a teherkihelyezés nélkül, így nem 35, csak 15 éva koncesszió.

Debreczeni Jenő szerint sürgős a villamos telep létesítése, mert a máv. maga állítja fel. Beterjesztette a társaság memorandumát, melyben nagyon rideg álláspontra helyezkedik, többek között a közterhek alóli felmentést kér. A szerződés tervezet szerint hatályon kívül helyeztessék a megváltási jog. Kiköti, hogy semmitféle járműre engedélyt ne adhasson a város. Mibe kerül a villamos telep? Először: a város épít telepet a saját részére. Másodsor a telep a máv.-nak is ad villamerőt. Harmadsor a helyi vasutnak is.

Az első esetben a befektetés 510.000 korona. A felesleg 6 százalékos kamata után 4100 korona, a második esetben 550.000 korona befektetéssel az évi haszon

hozzávetőleg 27.920 korona, a harmadik esetben 648.000 korona befektetés mellett a haszon 29.220 korona. Aránylag kedvező eredményt úgy lehet elérni, ha nem a légszeszgyár kibővítése leendő. A helyi vonat csak 250.000 Wolt-ra számít és önköltségre. A helyi vasut nem jár haszonnal, csupán lehetővé teszi a villamos vasutat. Eszrevehető csökkenést nem okozott a légszesznél sehol a villam. A kis vasut nélkül is meg lehet építeni.

Fejér Ferencz szerint minden meg van a szerződésben, ami a várost terheli, ami a javára szól, arról nincs semmi.

Aczél Géza kijelenti, hogy a villamos telep kérdését a modern városfejlesztés, a kis vasut személyforgalmának emelése hozta felszínre. Barátságos tárgyalással kell a helyi vasutal megoldani a kérdést; az is javítani akarja a hibákat, persze: saját érdekében, de meg kell adni a város érdekét is. Meg kell beszélni a 25 évi koncessziót, megadni a 25 évet, mert újabb nagy befektetést igényel. A megváltási feltételek módosítását itt nem lehet keresztül vinni.

Szabó Kálmán: Rég beszélnek már a villamos világításról. A világítási bizottság iparkodott a gázgyárat fentartani, mert a villam sokkal drágább és a gáz jobb, mert az Auer 60 gyertya, az izzó csak 16 gyertyafény erejű. Haladni kell a korrál, ipari célra kell a villam. A közvilágítás maradjon a város monopoluma. Ha a villamtelep létesül, akkor megrontja a virágzó légszeszt, azonban a máv. és kis vasut által létesíthető és fenttartható. Az a véleménye, hogy állítsák fel a telepet a kis vasut nélkül, de a tárgyalásokat ne szakítsák félbe.

Márk Endre legelsőbb fontosnak tartja, a teher forgalom kivételét, indítványozza, küldessék ki bizottság a helyi vasutal tárgyaljon és ha 8 hónapon belül nem tud megegyezni, akkor építse a város a kisvasut nélkül.

Oláh Károly ajánlja, hogy fogadják el a világítási bizottság előterjesztését.

Márton Imre az előterjesztett számításokból konstatálja, hogy ha a kisvasutal szerződik a város, 2400 koronát kidob évente. Mondja ki a bizottság, hogy csak az esetben létesít telepet, ha a máv. szerződik, nincs szükség a kis vasutra, ha csak azért ne áldozna a város, hogy a teherszállítás kitéleptessék. Csak 13 évi hosszabbítást adna, de adómentességet nem.

Aczél Géza újabb felszólalása után az értekezlet kimondotta, hogy a villamos telep felállítását a helyi vasuttársaságtól eltekintve sürgősen felállítani javasolja.

Eladott magyar érdekek.

— február 28.

Tisza István gonoszságának méltó koronája az a könnyelműség, amelylyel a német vámszerződést megkötötte. Hogy nem egymaga követte el a megbocsáthatatlan s következményeiben szinte végzetes politikai bünt, csak súlyosító körülmény társaira a vétkességben, a nélkül, hogy mentsegeül szolgálhatna a szerencsétlen kezű, bukott államférfinak. Hihetetlen, hogy a minisztertanácsban sem talált Tisza terve annyit ellentállásra, hogy az elkerülhetetlen bonyodalmakat okozó német kereskedelmi szerződés megkötését legalább a választásokat követő időre halasztotta volna. Mert a választások mindenkit meglepő eredménye pecsételte meg Tisza sorsát s hiúsította meg azt a szándékát, hogy egy mindenre kész és mindenre képes kormányzati többséggel törvényerőre emelje azt is, amit éppen a törvény bélyegez bűnnek és törvénytelenységnek.

Az 1899. évi harminczedik törvény-cikk preecis szövegezése félreértést nem tűr, félremagyarázást kizár. Ez a törvény-cikk egyenesen meghagyja, hogy mindaddig, amíg az autonom vámtarifa el nem készült, a világ semmiféle államával meg tárgyalást sem szabad kezdeni kereskedelmi szerződések iránt, nem hogy szerződést szabad volna kötni. Am a legutóbbi hónapok eseményeinek megfigyelői között akad-e figyelmet érdemlő, komoly politikai, aki csodálkozhatnék azon, hogy Tisza István a a törvények ezen a rendelkezésén is tette magát? Hiszen Bécs kivánta! Es Goluchovszky Agenor gróf, a császári ház minisztere tolmácsolta előtte az udvar kivánságát!

A nemzet küldöttei, az országgyűlés igazi többsége, az, amelynek a követelése a nemzet követelése, amelynek az érzése a magyar nép érzése, amelynek a szive ezért az országért dobog s nem a lajtántuli érdekekért, a vádlottak padjára juttatja Tisza István grófot és nem kerülheti el a sorsát a szép lengyel, gróf Goluchovszky Agenor sem. Am ez a része a bekövetkezett komplikációknak a kisebb baj csupán.

Az, hogy Tiszát és bűntársait a kereskedelmi szerződések törvénytelen megkötésért a nemzet felháborodása feleletre vonja, Németországot még nem érdekelheti. Am az ítélet, mely lesújt rájuk, a szerződésekre is lesújt s hiába írta azokat alá magyar miniszter, osztrák miniszter közös miniszter meg nagykövet, minket Magyarországot ez a szerződés nem kötelezhet.

Eppen egy nappal a választások előtt, január huszonötödikén írták alá a törvény ellenére megkötött német szerződést. Másnap pedig megpecsételte a sorsát az ország közvéleménye, az ország szava. Nincs szerződésünk Németországgal. Csak egy okmányunk van, amely kiáltó igazsággal hirdeti a bűnét Tisza Istvánnak s európai blamázsát tehetetlen külügyminiszterünket, Goluchovszky Agenornak.

Bocskay zászlóbontása.

Ejszaka esendjében, vadon erdő mélyén Egy-egy árny suhan el, nesztelen lépte... Reszkető galyak közt egy-egy titkos őrtűz Kivillog, fellobban a nagy messzeségbe. A tüzeknél csüggedt, lerongyolt legények, Arczukon fájdalom, a szívükbe vad bú. Bujdokolva járnak, dacból ég a lelkük. Szolgasságot nem tűr, aki szabad hajdu.

Száll, tűnik az éjjel, sápadoz a holdfény, Néma a vad erdő, lombátora hallgat... Egy-egy ló felhorkan, ahogy végigborzong A fák közt valami sejtelmes fuvalat. Ki tudja: honnan jön; ki érti: misirbenn? Kétség-e, remény-e, átok-e vagy bánat? Tán üzenetet hoz, tán vigasztalást visz Magyarországot annyi bujdosó fiának.

Pirkad. A távolban felsz akad az égaj, De mintha sugárzóbb lenne ez a hajnal. — Im, hol a nap felkél, távoli hegyormán Egy lovas alak áll szobornyugalommal, Körrajza hatalmas, csupa tűz a lénye, Mintha épp a naphól szállt volna le hozzánk. Es belesüvölti a reggeli esendbe: — Bocskay zászlót bont, ébredj Magyarországi!

S a lovas háromszin, büszke lobogóját Kibontja, — megleng az a reggeli szélben. ugarak csókdossák s amint tovalebben,

Valami szent mámor száll át a vidéken.
Oh régen várt hajnal, jött nagy időknek
Vonj fénybe ma mindet, lángoljon az égbolt.
Ne csüggedjen senki, nincs semmi se veszve,
—Ebredj Magyarország, Bocskay zászlót bont!

Szinte csodamódra bércezek, hegyek alján,
Móhos kősziklák közt, erdők vadonából
Ezrek és ezrek nyomulnak előre,
Arozonon elszántság, lelkesedés lángol.
Gomolyog a tömeg, sorsuk szakadoz még,
Aztán összeforrnak egyetlen csapatba,
S amerre ő száguld: szilaj robogással
Rohanunk előre, be a virradatba!

Endrédi Béla.

SZÍNHÁZ.

Kedden „János vitéz” operett (C. bérlet).

Szerdán „A szaharai konzul” bohózat (A. bérlet).

Csütörtökön „Bánk bán” tragédia (B. bérlet).

Pénteken „Boldogság” bohózat (C. bérlet).

Szombaton „Troubadour” opera (A. bérlet).

Vasárnap délután „Aranyvilág”, este „Aranypatkó” vigjáték (premiér, bérlet-szünet).

Színházi hírek. Ma este mutatkozik be a debreczeni közönségnek Mihályi Ernő tenorista, a Király színház tagja. Szinre kerül Verdi 5 felvonásos operája a „Troubadour”, melyben Manrico szerepét éneklő a vendégszereplő művész.

A színház legközelebbi ujdonsága „Az aranypatkó” című 3 felvonásos vigjáték lesz, melyet Kaelburg Gusztáv írt. A vigjáték először a vigszínházban került színre s állandóan műsoron van.

NAPI HIREK.

A városháza átalakítása.

Még egy emelet építése.

— Értekezlet a városházán. —

— február 28.

Debreczen városának székháza ma már semmi tekintetben sem felel meg a kívánalmaknak.

Ósdi az épület, a hivatalok szét vannak szórva és legtöbb városi hivatal a városháza szűk, kicsi volta miatt másfelé van, bérházakban elhelyezve és a város kénytelen hivatalai elhelyezéseért nagy házbéreket fizetni.

A városháza díszterme is szűk, kicsiny és épen, mikor ennek átalakításáról, illetőleg kibővítéséről volt szó, megbízást kapott a főmérnök, a városházára vonatkozó terveket készítse el oly módon, hogy ott az összes hivatalos helyiségek, a rendőrség kivételével elhelyezést nyernének.

A főmérnök az átalakításra vonatkozó tervek vázlatát elkészítette és a tervek bemutatása végett ma a tanács értekezletre jött össze a városháza nagytermében.

Aczél Géza részletesen ősmertette a terveket, hol és hogyan nyernének elhelyezést az egyes hivatali helyiségek.

A tervek szerint a hivatali helyiségek beosztása következőképp eszközöltetnék:

A földszinti sorban a városház főterében bővített vestibül és a díszlépcsőházat tervezett. A kocsiközlekedés számára két kapu szolgálna. Az egyik a most is használatban levő Kossuth-utcai kapu, a

másik kapu a Rózsa-tér felől nyitatték ki.

A Piacz, a Kossuth-u. és a Rózsa-tér felőli részekben bolthelyiségek lennének.

A keleti szárnyban lenne a nyomda részére egy nagyobb szabású szedőterem, művezető szobája és festék raktár, továbbá ezen szárnyban helyet találna még a hajdu káplár lakása, a hajduk, fűtők helyisége.

A bolthelyiségekhez mindenütt raktárak vannak tervezve.

A díszlépcső mellett egy-egy kényelmes lépcsőház építtetnék a Kossuth- és Rózsa-utcai szárnyban.

Az első emeleten a piacz-utcai homlokzaton kibővítenék és megnagyobbítanák a jelenlegi közgyűlési termet kifelé az utcza irányában annyira, amilyen széles a járda, olyan szélesek lennének az arkádok.

A közgyűlési teremről jobbra lenne a tanácssterem, a polgármester dolgozó és fogadó szobája, emellett a városháza és a polgármesteri titkár szobája.

A nagyteremtől balra a különböző albizottságok részére egy értekezleti, gyűlés terem, mellette a főjegyző és a főispánnak egy hivatalos szobája.

Az északi szárnyban elhelyezést találna még a számviteli hivatal 3 szobával, a főügyési hivatal 2 szobával és végül a házipénztár egy nagyteremmel.

Az egész keleti szárnyban az adóhivatal nyerne elhelyezést. Az adókitvetők részére egy közös nagyterem, az kívül egy-egy szoba az adópenztár, az adószámfejtő, a bírtok és nyilvántartó részére.

Ezekkel kapcsolatosan van a hadmentességi nyilvántartó és az adóhivatal irattára.

A déli szárnyban terveztek egy olvasószobát, illetőleg könyvtár szobát, egy tanácsnoki szobát és az elnöki osztály részére szükséges irodát.

A hivatalos helyiségek mindegyike előszobával van ellátva.

A második emeleten a Piacz felől három tanácsnoki szoba, árvasszéki hivatal 6 szobával, a Rózsa-tér felől a mérnöki hivatal, egy külön helyiség a főmérnöknek, az építészek és két szoba két-két mérnök részére.

A Kossuth-utca felől a tisztifőorvos és erdőmester kapnának hivatalos helyiséget 4 szobával, a városház-utcai szárnyban a katonai ügyosztály 4 szobát kapna, itt lenne a levéltár egy nagy és kisebb teremmel, végül az iktató és a kiadó helyiség és a gazdasági tanácsnok hivatalos helyisége két szobával.

Az értekezlet némi változtatással helybenhagyta a terveket. A mérnöki hivatal elkészíti a költségvetést és előterjeszti a közgyűléshez az átalakításra vonatkozó javaslatot.

— Egyházmegyei közgyűlés.

Mint hetekkel ezelőtt jeleztük, a debreczeni egyházmegye márciusus másodikán tartja tavaszi rendes közgyűlését. Ezt megelőzőleg holnap délelőtt az egyháztanácssteremben előértekezlet lesz. Csütörtökön Dávidházy János esperes és Fráter Barnabás főgondnok elnöklelte alatt délelőtt 9 órakor kezdődik az egyháztanácssteremben a közgyűlés, melyet pénteken délután négy órakor az egyházmegyei bíróság ülése követ. Az egyházmegye sok nagyfontosságú ügyén kívül tárgyalják az esperes jelentéseit, a debreczeni egyházi egyetemi alapítványát és a múlt évi egyházmegyei jelentést. Ugyancsak csütörtökön választják az egyházkertületi képviselőket és ekkor teszik le a hivatalos esküt az állandósított tanítók is.

— **Bírói berendelés.** Az igazságügy-miniszter dr. Debreczeni Barna nagykállói kir. járásbírója albirót, a debreczeni ítélőtáblához tanácsjegyzőül rendelte be.

— **Bartha Béla dr.** a selmecbányai bányászati és erdőszéki főiskola tanára ma új székhelyére utazott, hogy az intézet vezetőségével, tanártársaival megismerkedjék. Ennek következtése az, hogy a Szabad Iskolában hirdettet előadás sorozatát nem szerdán, hanem szombaton, márczius 4 ikén fogja befejezni. Miután ez lesz Debreczenben Bartha Bélának utolsó fellépése, úgy halljuk nemcsak a szocializmus iránt érdeklődők fognak a Kereskedelmi Akadémiába szergleni, hanem a népszerű professzort nagyszámu tisztelői is óvációban fogják részesíteni.

— **Elbocsátás a honvédségtől.** A honvédelmi miniszter Gaszner Gézát a debreczeni 3-ik honvéd gyalogezred kötelékéből saját kérelmére elbocsátotta.

— **Gyűlés az egyetem ügyében.** A debreczeni egyetem központi bizottsága márczius 6-án délelőtt 9 órakor a főiskola dísztermében gyűlést tart.

— **Jogász táncostély.** A jogász ifjuság márczius hó 6-án az Arany-Bika szálló dísztermében zártkörű táncostélyt rendez, melyre a páholy és személy jegyek előre válthatók: Borsos Kata k. a., Zádor Lajos, Békés Lajos és Riesz Lipót urak üzletében. Páholy jegy 10 korona, személy-jegy 3 korona. Kezdeté esti 8 órakor. A hölgyek kéretnek egyszerű ruhában megjelenni. Az előjegyzett jegyek a fent nevezett üzletekben 5-éig kiváltandók. A rendezőség mindent elkövet az est sikerének érdekében, mely iránt már most is igen nagy az érdeklődés városszerte.

— **Motorpróba.** Végre megszűnnek a kisvasuti mizeriák. Nem fogunk ezután boldogan szenderegni órákig a padon várva a kisvonatot. Nem lesz alkalmunk a kisvonat kocsijait leszólítani gyalázatos állapotok miatt. Megérkezett a helyi vasúthoz két csinos kiállítású, kényelmes motorkocsi, melyekkel holnap tesznek próbát. A próbamenetre meghívta a kisvasut a polgármestert, a hatóságokat, valamint a sajtó képviselőit is. Az egyik motor az államasutak állomásépületétől reggel 9 óra tíz perczkor indul a Nagyerdőre, a másik pedig 9 óra 22 perczkor indul a Bikától szintén a Nagyerdőre.

— **A Debreczeni Műpártoló Egyesület** f. évi márczius hó 5-én vasárnap délelőtt 11 órakor a városháza nagy tanácsstermében rendes közgyűlést tart. Tárgyak: 1. elnöki megnyitó, 2. számvizsgáló bizottság jelentése, 3. 1905. évi költségelirányzat megállapítása, 4. tisztújítás, 5. esetleges indítványok.

— **Magyar név.** Braun Miksa debrelakos, valamint kisköri Emma leánya családnevének „Bodnár”-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— Kubelik Jan nagyváradí polgár.

A „Nagyvárad” című lap társunk a következőket írja: Bizonyára kevesen tudják, ami most került nyilvánosságra, hogy Kubelik Jan, a világhíres hegedűművész voltaképpen a mi városunk polgára. Az ördögös virtuóz ugyanis házassága előtt magyar állampolgár akart lenni, törvényeink azonban ennek útját állták, s csupán egy eshetőség maradt az, ha egy magyar polgár örökbe fogadja. János Dezső nagyváradí ügyvéd, a menyasszony közeli rokona fogadta ekkor örökbe a híres művészt, s így Kubelik Jan hamarosan elnyerte a magyar állampolgárságot. A házasságot is csakhamar megtarthatták s talán Kubelik maga sem gondolt azóta arra,

hogy 6 az örökbe fogadás által Nagyvárad polgára.

— **Aranylakodalom.** Kiválóan szép, meghatóan kedves családi ünnep folyik le ma délután a Tanító-utca 7. számú háznál. M. tartja Debreczen egyik legrégebb, derék polgára idős H. rsányi István aranylakodalmát kedves hitvestársával Szentpétery Sárával, kivel immár 50 esztendeje élnek együtt békeességben, boldogságban, megelégedésben. A ritka szép családi ünnepen nagyszámu rokonság lesz jelen.

— **Hazafias estély.** A Schwartz Dániel elnöke alatt álló Kossuth Lajos jótékony asztaltársaság márczius 15-én a Debreczen söresarnokban hazafias estélyt rendez, melyen a debreczeni szintársulat tagjai közül közreműködnek Krémerné Hegyi Lili, Jeszenszky Cs. Irén, Csiky László, Iványi Antal, Karacs Imre és Szilágyi Aladár. Szerepelnek még az estélyen Kroh Vilmos, Kaliczky Ernő, hegedűvel Kardos és a Magyarai testvérek zenekara. A fényes műsorú estélyre belépti díj nem lesz.

— **Sikkasztás.** Reich Antal hajdu-szoboszlói kereskedő átadott Garai Antal debreczeni paplankészítő mesternek husz paplanhoz való anyagot, hogy azt az számára készítse el. Ennek már két hónapja is elmult és a paplanokat Garai még mindig nem adta át. A Reich felszólítására haladékosan kért, de mivel annak lejárta után sem mutatkozott, Reich sikkasztásért feljelentette Garai paplankészítőt.

— **Elhunyt tiszt viselő.** Résztvette értesülünk, hogy Irsay Miklós, az Ipar és kereskedelmi bank pénztárnoka tegnap este meghalt. Irsay tíz évig volt a bank pénztárnoka és ezen állásában mindenki szeretetét, igaz nagybecsülését méltán vívta ki. Az elhunyt pénztárnok már évek óta betegeskedik. — Idegbaja miatt egy évvel ezelőtt hagyta el állását. Azóta visszavonultan él, holott azelőtt felovasásokon igen gyakran lépett fel és kellemes hangjával nagy sikert ért el. Az elhunytat rokonain kívül felesége gyászolja, ki gondosan ápolta utolsó pillanatáig. Temetése a Csapó-utca gyászházából holnap délután három órakor lesz.

— **Segélyezések.** Az országos községjegyzői nyugdíjintézet hajdumegyeyi igazgató választmánya tegnap Rásó Gyula alispán elnöke alatt ülést tartott. Az ülésen jegyzők özvegyeinek utaltak ki évi segélyt.

— **Eljegyzés.** Szöllősi Rezső Debreczenből, eljegyezte Gunst Lenke urleányt Budapestről. Minden további értesítés helyett.

— **Nyugtás.** A siketnémák részére a következő adományokat vettem s nyugtázom köszönettel: Károlyi Sándor ur szakértői díja 6 kor., Biharvármegye 99 kor. 80 fillér, Dolha—Rokamezdi vasgyár 5 korona, Sesztina Jenő Debreczen 40 korona, Takarék- és Hitelintézet Debreczen 50 korona, Róck István Budapest 10 korona, kis-sebesi gránit kőbánya részvénytársaság 40 korona, Rudai postol-bánya társulat 20 korona, M. kir. kőbánya kezelőség Visegrád 4 korona. Füleky Pál, egyesületi pénztáros.

— **Kiadó páholy.** Egy családi páholy az idény végéig való használatra átadó. Czim a kiadóban.

— **Debreczen éjjel.** Örömmel konstatáljuk, hogy a városban éjjelenként a legnagyobb rend uralkodik. Sehol semmi, ami a közbiztonságot veszélyeztetné. Az

elmult éjjel is a rendőrségnél csak annyi volt a jelenés, hogy Görbe Rózát az Isptály-téren csavargásba találták.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halozási osztályánál a köve kezd haláleseteket jelentettek be: Toldi Sándor ev. ref. 70 éves, Móríz Károly ev. ref. 86 éves, özv. Demeter Józsefné szül. Krausz Mária r. k. 67 é. Balogh Balintné szül. Ilyés Zsuzsanna ev. ref. 69 éves, Turi Mihály ev. ref. 6 hónapos, Katona János r. k. 2 hónapos, Kozma János ev. ref. 76 éves, Szendi Ilona ev. ref. 9 éves, Mór Erzsébet ev. ref. 23 napos, özv. Jári Józsefné szül. Majer Zsófia ág. hitv. 80 éves Nagy Sándor ev. ref. 23 hónapos, Hajós Erzsébet ev. ref. 13 hónapos, Bálint Gizella ev. ref. 1 hónapos, Jenes Julianna ev. ref. 18 hónapos, Szlafkai János r. k. tíz napos, Varga Miklós ev. ref. 50 éves, Safranka Andrásné r. k. 61 éves.

TAVIRATOK.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

Politikai helyzet.

Bécs oszlo készül. — Uj választások.

Budapest, febr. 29 A félhivatalos Bud. Tudósító jelenti, hogy gr. Tisza István küszöbön álló bécsi útjáról mitsem tudnak. Ma este minisztertanács lesz.

Politikai körökben beszélnek, hogy a mostani politikai helyzet mögött valami titkos czélzat lapang, amit szándékosan titkolnak. Udvari körökben nagyon irtóznak a döntéstől és el akarják minden áron posványosítani a politikai helyzetet és mindenáron keresztül akarják vinni az új választásokat, melyeket nemsokára elrendelnének.

A helyzetben új fordulat nincs. Andrassy még nem érkezett Budapestre Tóketerebesről.

Belépések a függetlenségi pártba.

Budapest, febr. 28. Kmetty Károly képviselő, akit Esztergomban pártonkívüli programmal választott meg, belépett a függetlenségi pártba. Hírlük, hogy legközelebb Eötvös Károly is belép.

Kossuth szatmári diszpolgársága.

Budapest, február 28 Szatmár város 30 tagu küldöttsége, hogy átadja Kossuth Ferencnek diszpolgárrá történt megválasztásáról szóló diszoklevelet, ma délelőtt isztelgett Kossuth Ferencnél.

Papp Géza polgármester lelkes beszéd kis retében adta át a diszoklevelet.

Kossuth Ferenc válaszában kijelentette, hogy a diszpolgári oklevél átadása a jelen viszonyok között politikai jelentőséggel is bír, mert az tűnik ki belőle, hogy az ország helyesli, hogy a függetlenségi párt helyt áll azoknak a fogalmaknak megvalósításáért, melyeket a választások alkalmával tett.

A közvélemény nyilatkozata egy politikai pártra nézve mindig nagyon fontos, de legfontosabb most, mikor az uralkodó késik, vagy nem akar tudomást venni arról a választásról, melyet a nemzet épen a király felszólítására adott. Azt az erőt,

amit a nemzet kezébe letett, nem fogja tétlenül hevertetni.

Nem lehet egy párttól azt kívánni, hogy akkor hagyja el alapját, amikor alkalma van azt minden részletében megvalósítani. A függetlenségi pártnak mindenkor megnyugvására szolgál, ha látni fogja, hogy az ország nemcsak egy mulékony fellobbanással támogatta, hanem szilárd kitartással áll mellette.

Végül hálás köszönetet mondott a megválasztásáért.

A küldöttség lelkesen megjelentette a legfiatalabb szatmári polgárt, Kossuth Ferenczet.

A Bánffy-párt belépése a Kossuth-pártba.

Budapest, febr. 28. Politikai körökben sokat beszélnek a Bánffy-párt mozgolódásáról. Az új párt ugyanis be akar lépni a Kossuth-pártba, de Bánffy lefújta az akciót.

A békés oszalai zendülés.

Budapest, febr. 28. Ma Békéscsabán megyei közgyűlés volt, amelyen megjelent Achim Mihály oszalai képviselő is. A közgyűlés izgalmasan indul meg. Achim meginterpellálta Fábry István alispánt a oszalai zendülés miatt.

Kemény szavakkal támadta a főjegyzőt és főszolgabíró, mert a szabad gyűlés jogát megsértették és kérte az alispánt, haladéktalanul rendelje el a vizsgálatot.

Fábry alispán válaszában tudatta, hogy még a tegnapi nap folyamán sürgősen jelentést kért a zendülésről és azt meg is kapta.

A vizsgálatot megindította. Különben nem hiszi, hogy olyan nagy volna a sérelem, amilyennek azt Achim feltüntetni akarja. Igéri, hogy úgy Achimnak, mint társainak kisebb panaszai dolgában a legteljesebb igazságot fogja szolgáltatni.

A választ a közgyűlés nagy többsége tudomásul vette.

Tőzsde.

Budapest, február 28.

Január 1-től kezdve a tőzsdei árakat 100 kilogrammonként jegyzik.

Buza	1905 áprilisra . . .	19'86	—
Buza	1905 októberre. . .	19'58	—
Rozs	1905 áprilisra . . .	17'34	—
Rozs	1905 októberre . . .	15'60	—
Tengeri	1905 májusra . . .	15'02	—
Zab	1905 áprilisra . . .	14'28	—

Készáru: ötlet olcsóbb.

Leányrablás.

— **A kikoszorozott kérő bosszúja.** —

Arad, febr. 27.

A középkorba illő, romantikus, a mellett rendkívül érdekes eset történt a napokban a Györök mellett fekvő Kovaszines községében, ahol egy szővevényes leányrablás tartja izgatottságban a lakosságot.

Egy már többször kikoszorozott kovaszinezi legény, Tódor Györgye, amiért a szerelme tárgya, Pálkás Mária szépszerével nem ment hozzá feleségül, éjnek idején betört a leány lakására s azt az ágyból úgy pongyolában kihúrozta az utcára s az ott várakozó kocsiján elvágatott vele.

A kalandos leányrablás részletei a következők:

Tódor Gyorgye kovaszinezi lakos már régen szerette Pálincás Marit, a tüzről patant oláh lányt. Egy mulatságon ismerkedett meg vele s azóta folyton üldözte a leányt szerelmével. Ez azonban ügyet se vetett a legényre.

A leány magatartása mesterségesen szította a legény szerelmét. Egy alkalommal szeretetének igazolás ra, paraszt szokás szerint, tettleg is inzultálta a leányt, majd pedig erőszakkal meg akarta csókolni. A leány akkor feljelentette őt az aradi törvényszéken. Az ügy azonban később elismult.

Egy ideig azonban úgy látszott, mintha Tódor Gyorgye nem törődne többé a leánnyal. A múlt héten aztán fordulat állott a dologba. Tódor beállított Pálincás Mariék portájára, hogy a leány kezét ünnepélyesen megkérje. De ez a kísérlet is hiába való volt.

A leány nem vonzódott a legényhez s Tódot egyszerűen kikoszorúta. Ez a szégyen nagyon bántotta a szerelmes Tódot s az az elhatározás érelődött meg benne, hogy a leányt akár erőszakkal is, de magáévá teszi.

Szerda este tüzte ki a leányrablás tervét. Aznap este sikerült Zsurkuleszk Miklós kovaszinezi lakost megnyerni tervének, mivel abban állapodtak meg, hogy Zsurkuleszk oda kölcsönzi neki kocsiját, lovát.

Este tíz óra tájban — mikor már a község elcsendesedett — kocsijával Pálincás Mari háza elé hajtott. Majd keresztül ugorva a ház kerítésén az udvarba loptódott.

Itt teljes erejével neki feküdt a zárva talált ajtóknak, amely recsegve engedett az erőszaknak. A leány a zajra felébredt, mielőtt azonban segítségért kiálthatott volna, Tódor Gyorgye egy kendővel betömte a leány száját, aztán felnyalabolta az utcán várakozó kocsijába vitte s elhajtott vele. Az uton merényletet akart a leány ellen elkövetni, azonban teljes erejével védekezett a brutális legény ellen.

Másnap reggel Zsurkuleszk, a kocsi tulajdonosa, a leányrablás hírére megzseppent, s elárulta a csendőrségnek, mely nyomban a bestiális legény és a megzseppentett leány kipuhatolására indult.

Tegnap sikerült is a czirkáló csendőröknek a legényt és a leányt megtalálni Szimucz Tódor mária-radnai lakosnak a földjén egy lakatlan csöszkunyhóban. Amikor Pálincás Mari meglátta a csendőröket, keserves sirásra fakadt és bevallotta részletesen, hogy mint rablója őt el azon az éjszakán Tódor.

A csendőrség nyomban tartottatva Tódor Gyorgyét s a hatóság emberei közül Argyelán Péter vallatja az elvetemült legényt.

A bíróság különben személyes szabadság és szemérem elleni vétség címén valószínűleg több mint öt évi fegyházzal fogja sújtani.

Mozgalom a tanulók üdülése érdekében.

— febr. 28.

A gondjainkra bizott ifjuság szeretete adja kezünkbe a tollat, azé az ifjuságé, mely a szorgalmi idő után üdülésre vágyik, vagy szorul, de szüleinek anyagi vagy egyéb viszonyai olyanok, hogy gyermeküket nem küldhetik falura, erdőbe, hegyekre üdülni, vagy ha küldhetnék is, nincs olyan személy, akinek gondjára gyermeküket agodalom nélkül bízhatnák.

Az országos középiskolai tanáregyesület elhatározta, hogy ezeken a bajokon segít, vagy ezt megkísérli. Emberséges hazafias feladatra vállalkozott, mert tudjuk, hogy hazánk jövője ifjuságunknak erkölcsi és szellemi, de egyúttal testi erejét és egészségétől is függ.

Az egyén egészségének fenntartása, mondják a körültekintő Amerikaiak, alapfeltétele a állam egészséges gyarapodásának: minden haladás az egészség irányában egyértelmű gazdasági nyereséggel, de az egészség egyúttal forrása a nemzet védő képességeinek.

Ifjuságunk ilyenmü üdülésének megvalna azonkívül az a szép eredménye is, hogy ha a tanulók éventént más-más furdoban töltenének egy-két hónapot, a legideálisabb módon közvetlen szemléletből ismernék meg hazánknak különböző s természeti szépségeiben oly gazdag vidékeit.

Rég felismerte már a külföld ez ügynek fontosságát. Szinte megható az a hatalmas, emberbaráti mozgalom, mely Amerikában az ifjuságunk szünidei gondozása tekintetében megnyilatkozik. — Vetekekednek egymással Svédország és Belgium is szünidei gyermektelepek felállításában és kirándulások szervezésében, s az állam e mozgalmakat töle telhetőleg pártolja.

Nálunk is van már kedvezményezés e téren, s fővárosban. Most a középiskolai tanulók érdekében akarja az országos tanáregyesület folytatni e mozgalmat. A szünidei furdokonviktusokkal oly intézményt akar létesíteni, mely a létszámában arányított tanári felügyelet mellett jobb és jutányos ellátásban részesíti az ifjuságot.

A furdokonviktusok ügyét a tanáregyesület kebeléből választott bizottság intézi, mely az iskolákat s azülőket a fentiek mellett a következőben tájékoztatja a tervezett intézményről:

1. A szünidei furdokonviktusok czélja, hogy a középsztyálnak beteg, vagy üdülésre szoruló középiskolába járó flugyermekei részére tanári felügyelet mellett előre megállapított, megfelelő furdó és üdülőhelyeken jó és olcsó ellátást és gyógykezelést biztosítsanak.

2. Egyelőre az 1905-iki nyárra két ilyen konviktus van tervbe véve: Csizen (szarofulotikus gyermekek részére) és Bártfán klimatikus gyógyhely, ahol a tanulók egy-egy négyheti turnusban július és augusztus hónapban részesülnek teljes ellátásban, gyógykezelésben és felügyeletben, napi 3 koronáért. A vendégfios szerződésileg köteles lesz reggelit, ebédet és vacsorát, délelöltti és délutáni uzsonnát szolgáltatni jó minőségben és kellő mennyiségben.

A helybeli középiskolák alulirt igazgatói azzal a kérelemmel ajánlják az ügyet a t. szülök figyelmébe, hogy bővebb tájékozás esetleg fluk részvételének bejelentése végett forduljanak az intézet igazgatóságához és pedig a központi szervező bizottság tájékoztatása végett minél hamarabb.

Debreczen, 1905 február 25. Fazekas Sándor, az állami főreáliskola igazgatója, dr. Jászay Rezső a k. gy. r. róm. kath. főgimnázium igazgatója, Karai Sándor az ev. ref. főgimnázium igazgatója, Orosz István az ev. ref. tanítóképző intézet igazgatója, Szojka Gyula, a felső kereskedelmi- és a polgári iskola igazgatója.

Felülfizetések a postásbálon.

A m. kir. posta és táv. altisztek és szolgák által özvegyeiket, árváikat segélyző és temetkezési egyesülete javára f. övi február hó 11-én tartott jótékonyczéiu táncszigalmon felülfizettek:

Dr. Woloffka Nándor 10, Popovits István 10, Csath Zsigmond 8, Rösinger József 6, Nagy Arpád 6, Kemény Mór 6, Szilágyi Bálint 5, Debreczenyi Lajos 5, Reichman Armin 5, Hegedüs és Sándor 5, Soós István 5, Balogh Ilona 5, Kiss Lajos 5, Békássy Péter 4, P. M. 4, báró Jusinczy Miklósné 4, Antalffy Ferencz 4, Szilágyi Sándor (N.-Károly) 4, Szeredi József 4, Urbánovits Miksa 3, Darvas Miksa 3, Weisz

Márton 3, Rozenberg Ané és fia 3, Hevesi Gyula 3, Hromkovic Endre 3, Kameráth Gyula 3, Materny Lajos 3, Karap Mór 2, Kaiser Mária (Egyek) 2, Liszka Nándor 2, Borsos Kata 2, S. M. 2, Lato Gábor 2, Kovács Kálmán 3 kor. 66 fillér, Első takarékpénztár 2, Sáni Béla 2, Bzás Lajos 2, Reonert Manó 2, dr. Fazekas Daniel 2, Kólosönségélyző egyeslet 2, özv. Boczkó Samuelné 2, Dobozi Eadráné 2, Szikszai Albert 2, Reviczky J. 2, özv. Király F.-né 2, Kövesdi Imre 2, Erdössy Ilona 2, dr. Hollander Dezső 2, Boros Izidor 2, Ke yeres Károly 2, Budahazy Zoltan 2, Szabados Vilmos 2, Toth József 2, Tolnay Kornél 2, dr. Moskovics Miksa 2, dr. Popper Alajos 2, Nagy Jakb 2, Lengyel Imre 2, Szénasi Gábor 2, Szikszai Józsefné 2, Gufrund Samuel 2, Ipar és Kereskedelmi bank 2, Szilágyi Károly 2, Hajós Izabella (M.-Párkány) 2, Lusztig és Bán 2, Donogán és Somossy 2, Balogh Zsigmondné 2, Varga és Vas 2, Meneze Henrik 2, Schneider Mihály 2, Szikszai Géza 2, Rossi Primó 2, Hartstein Kálmán 2, Krausz Vilmos 2, Vadon Sándor 2, N. N. 2, Kaniczer Gyorgyné 2, Bartha István 2, Gyémánt Samu 2, Balog Daniel 2, Fischer Emánuel 2, Drucker Mór 2, dr. Tóth Sándor 2, özv. Nagy Gáborné 2, Lépart József 2, Masziényi Lajos 2, Minczer Antal 2, Mokos Róza 2, Hafner Istvánné 2, Korom József 2, Szőlősy Mihály 2, Hanzsula Péter 2, Kertész János 2, Lichtman Márton 2, Monoki Lajos 2, Szentesi Pál 2, Kiss Péter 2, Ladányi Imre 2, Polgári Bálint 2, Schindler Ede 2, Szitha Gyula 2, Farkas Antal 2, Molnár Albert (T.-Cség) 2: Vásháry P. 2, Biró P. 2, Hoffman és K. 2, Fülsky Pál 2 frt, Molnár Kálmán 2 frt, Varju Lajos Rónai László 1 kor. 66 fillér, Páspöki Lajos 1, Hartstein Péter 1, V. Szabó Jánosné 1, dr. Kenyeres Elek 1, Säger Károly 1, Tóbi Józsefné 1, Balogh Ferencz 1, Rozenberg Emil 1, özv. Meieroz Lajosné 1, Goldblatt Jakab 1, Balog Vilmos 1, Molnár Jenő 1, dr. Kampera Károly 1, Rankai Béla 1, Szántó Izidor 1, Nagy Albert 1, Riess Henrik 1, Schner Samuel 1, Borbély Ferencz 1, Reviczky Lászlóné 1, Veszeckzi Zsigmond 1, Szendrő Sándor 1, Juhász József 1, Stefanovics Józsefné 1, — Reich Herman 1, dr. Szász Adolf 1, Kovács Aladárné 1, Jungreis Mari 1, Kubay Margit 1, Bilkei Dezsóné 1, László József 1, dr. Fráter Imréné 1, Taffler Ignáz 1, Fried Lajos 1, Lukács Béla 1, Taffler Kálmán 1, Doktor Armionné 1, Kerich Ignác 1, Magyarai Kálmán 1, Roth Ignác 1, Gyarmati Pál 1, Trein László 1, Majerzski Mihályné 1, özv. Zámponi Pálné 1, Pécsi Kálmáné 1, N. N. 1, Thon József, 1, Dorsch Hugóné 1, Kohn és Jungreis 1, Gáli Elek 1, Lendvai Juliska 1, Szigemeth Károly 1, Macesoi Sándor 1, N. N. 1, Csikes Ernő 1, Dömsödi Ferenczné 1, Sövényi István 1, dr. Kocsár Gábor 1, dr. Peczkó Ernő 1, dr. Derekaay István 1, Dézsi Lajos 1, Hajdu Miklós 1, Nagy Gábor 1 László Ferencz 1, Pásztor István 1, Gaál Ferencz 1, Tóth István 1, Mirviassky István 1, koronát, Továbbá. B. 6. 40, N. N. 60, Kovács Vilmos 60, N. N. 60, Grosz Mór 40, N. N. 40, Leichtma Armin 50, özv. Szabó Jánosné 40, N. N. 60, özv. Spiczter Károlyné 50, N. N. 60, Havas Dávid 60, Moskovits Adélné 60, N. N. 60, N. N. 20, Czabán Márton 40, Lukács Zsigmondné 60, Steinhart Lajos 50, N. N. 10, N. N. 50, Kuthy Béla 30, dr. Márton Kálmán 40, Nagy Géza 30, Papp Gyorgyné 30, Kocsmáros Ferenczné 40, N. N. 40, Vankó András 30, Tar Sándor 40, Kellner Dávid 50, özv. Veisenberg J.-né és fia 50, Klein Béla 50, Kovács István 60, Szabó Odön 50 fillér. Együtt összesen 381 korona 42 fillér.

Mely adományaikért fogadják a nemes szívü felülfizetők leghálásabb köszönetünk nyilvánítását.

Debreczen, 1905. február hó 25-én.

A rendezőség.

REGÉNYCSARNOK.

Kondratenko.

Irta: Lányi Ernő.

— Elnémulaz már te vezetted eb?!
Egy szót sem többet!

— Hát nem kívánod tudni a valót? Ezt, melytől minden h. szálakat az égbe m. red, most minden küzdelmeket hiába-való, a terveitek még mielőtt a kivitelhez fognátok, hiteles másolatban az ellenség kezébe jutnak. Vésd jól eszedbe, ti írások irjátok jól le, amit mondok: Port-Arthur elestéhez a szálakat én fontam, én a poklok Istenője. Testvéreink társasága engem szemelt ki e fontos helyre, a bosszúhoz csak a nő ért igazán! Utóbb is a rajtot én c. entem át a japánoknak, kik annak segítségével alagutat furtak a leg-erősebb vár alá s ilyen uton légbe röpi-tették. Tudod mikor ezt cselekedtem, az a kép égett tüzes színekkel szemeim előtt, midőn a kozákok kapitánya, mert nem akartam a vutkitól büzlő tisztjeivel orgiákat csapni, a másik perczen mezte-lenre vetkőztetett s e nemes urak előtt a vén ordasokkal, a kozákokkal kegyetlenül megvesszőztetett. Igazad volt, a szerelem vezérelt, de a gyalázat után csak a nihi-lizmus szellemét bálványozó szerelem!

— Közöztetek meg, száját tömjétek be és dobátok le a pinczébe Holnap haj-nalban a hollók szaggassák testét.

Tovább nem szólhatott, mert a pri-

békek a parancsot teljesítve kihútták a teremből.

— Te czinkostársas voltál az előbbi szörnynek, mi?

A megazólitott rendbeszedé a vállán aláhullámozó hosszú szőke haját, melynél fogva a durva örök behurcolták.

— Exellenciád! társas voltam ugyan de nem czinkostársas. Hallgassa meg történetemet, ha elhiszi, jól van, ha nem, ugy tegyen, mint bölcs belátása itél. Messze innen, tul a szibériai nagy sivatagon, egy kis faluban volt az én otthonom. A falu-beli nép szegényei és ilyen sok van, mind hozzánk jártak. Akik betegek, vagy még kisdetek voltak, azokat mi kerestük fel: jó öreg anyám és én. A birtokunk jól jövedelmezett, mert mindeakinek jutott, ha minket az Isten áldása ért. Atyám a zemsztvókban elnöke, nem tudom mit tett, de nyilván olyat, mi a pétervári felsőbb körök akarata ellenére alkotmányunk szü-letésének pirkadását jelenté. Egy nap el-tűnt, azóta sem láttuk. Ugy vélem, mikor a szibériai vonaton idejöttem, az esti szellő hozta sóhaját a tomszki bányákból. Mind-amellett, hogy drága atyám reánk nézve halott volt, később a tavasz virágzásának bájos illata boldoggá tett, midőn megis-mertem a férfit, ki ez időszaknak fénylő, ragyogó s forró napja.

— Csak röviden, fejezd be érzelgés-aidet, holnap másutt folytatod majd!

— Nem is mondhatnám el, nem éle-

temért teszem, hanem másért könyörgök Exellenciádhoz.

Eszményem, bálványom volt e férfi s mennyire szerettem, igazolja ezt cseleke-detem, melylyel hazámat, özvegy öreg anyámat elhagytam. Őt kísértem ide, az ő hő tetteit csodáltam s szerénytelen sem vagyok, ha azt álítom, hogy vitézségének forrása szívemből fakadt. A végzet össze-hozott jársnómmal, ki itteni tartózkodását sajtáságos természetének tulajdonította. Leg-nagyobb szenvedelme az izgató, véres üt-közetekben gyönyörködhetni. Együtt jár-tuk az erődöket, nézegettük az arsenált, a raktárakat, szóval mindenütt voltunk csupán szórakozásból. Nehány napja mult el annak, hogy a felrobbantott erődöt lerajzolván, amint társnóm mondta: „Em-lélül port-arthuri tartózkodásunkra, mely nem sokára véget ér“.

— Szerencsétlen! Hát te vezetted ellenségünket a vár gyomrába?

A rabó hangja elcsuklik, könyei sűrűn hullanak, karjait kinyújtva, kezeit tördelve, alig hallhatóan rebegi:

— Megöltem Michajlomat, meggyil-koltam Kondratenkó tábornokot! Engedd, hogy vele egy sirban pihenhessek.

Hirtelen felemeli kezét, melyben egy tör villant meg, következő pillanatban a szép, bájos s üde porhüvelyből a szivek legnemesebbike önté a piros vért, annak párolgásával felszáll az ártatlan, tiszta lé-lek a martirok világába.

(Vége.)

Magvak nagyraktára Debreczenben

Kontsek G. Kossuth-utca.

Valódi erfurti, konyhakerti és virágmagvak direkt behozatala a legelső világhírű forrásból.

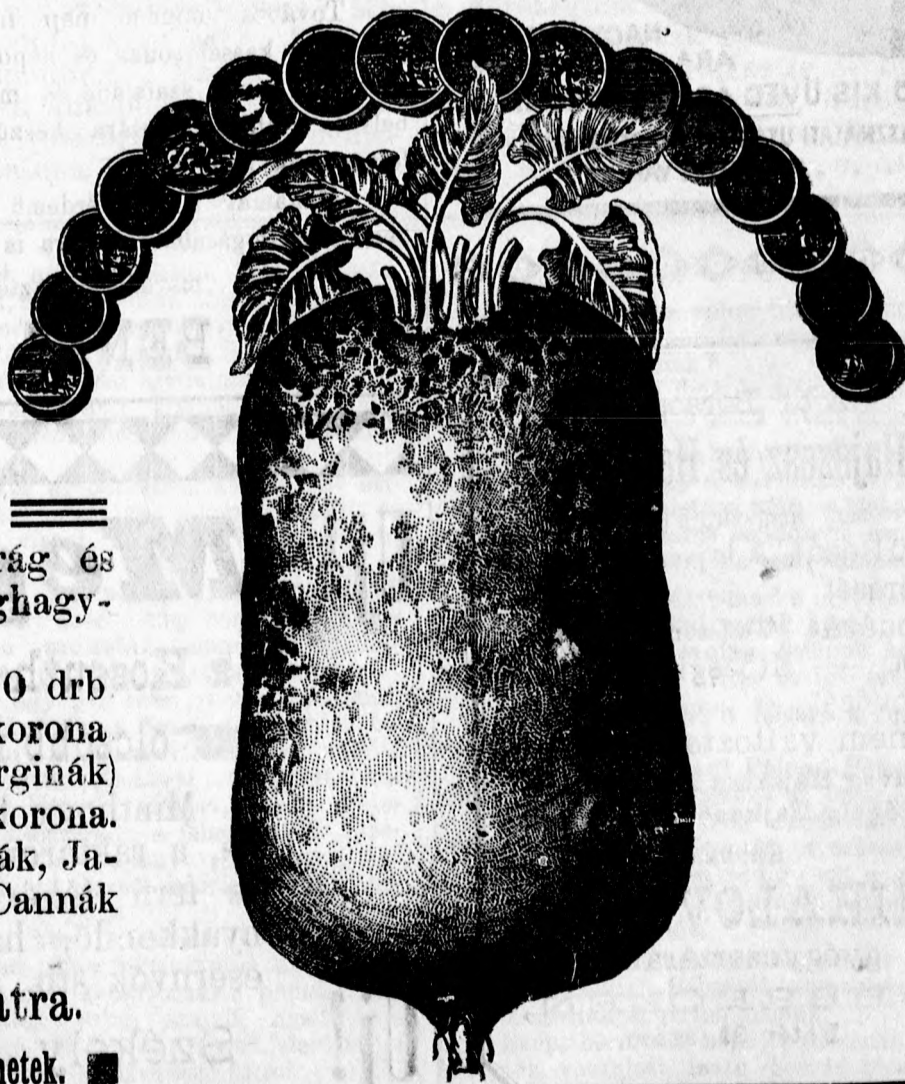
Gazdasági magvak a legjobb fajtisza és magas csiraképessegű minőségben. — Luczerna, lóhere, quedlinburgi és hazai takarmány-répák, disz-, pázsit- és réti fűmagvak nagy választékban. — Bükköny csibehur, czukorczirok, muhar.

== Kertészetemből: ==
mindennemű élő virágtövek, virág és konyhakerti termények plántái, virághagy-mák és gumók nagyválasztékban.

Remek chrysantemum tövek 10 drb 2.80 korona. Ujdonságok 10 drb 5 korona. Legszebb cactus gyöngyikék (georginák) 10 drb 3.60 korona. Ujdonságok 5 korona. Japáni liliumok, tubarózsák, begoniák, Japáni iris, Crozy és orchidea virágu Cannák igen olcsón.

Nagy képes árjegyzék kívánatra.

■ Lóhere magvakban igen előnyös ajánlatot tehetek. ■

Apró hirdetés...

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vasnaptól botköl nyomások szög 4 kr. 8 fillér.

Leveleket tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg behűldetik. Apró hirdetések előre ártandók.

ELADÓ KÖNYVEK. Gracza György „Szabadság harc története” 5 kötet és Platen „Új gyógymódok” 2 kötet. Mindkét műismerkedésben igen jutányos árban eladó. Czim a kiadóhivatalban.

TANULÓ főlvetették Ullmann Salamon fűszerüzletében Piacz u. 70.

EGY jó forgalmu kerékgyártó műhely május 1-től kiadó, hol Kovácsműhely is van. — Értekezhetni Nap-utca 15., az asztalosnál.

BRAZAY FÉLE SOSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLÉKELVE VAN!

A dr. Borsos-féle Hajszesz és Hajkenőcs

biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj elmolyosodását. Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növekedését és annak színét nem változtatja meg.

1 üveg Hajszesz ára 1-2 kor
1 tégely Hajkenőcs ára 1 kor.

Kapható:

MIHALOVITS J.
gyógyszertárban
DEBRECEN,
Főtér 31. szám.

Északmórországi takarmányrépa magvak,

francia luczerna, veresvirágu lóh re és Mauthner-féle konyhakerti és virágmagvak megérkeztek s a legjutányosabban árusíttatnak.

MÁYER JENŐ

fűszer- és csemege üzletében.

Debreczen, Piacz- és Széchenyi-
utca sarok.

Hirlapelarusítók felvételnek

a „Debreczen” elarusítására
városi nyomdában,
városház, keresztépület.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy 1866. év óta fennálló hentes- és csemegeüzletemben folyó 1905. évi márczius hó 1-től kezdve naponta kapható lesz friss sertéshas, zsirnaksaló, friss háj, szalonna stb. hentes áruk.

Továbbá minden nap friss főzésű prágai és kassai sonka és naponta frissen készített virsli, szafaladé és mindennemű bel- és külföldi mintára készült vegyes felvágottak kaphatók.

Magamat a nagyérdemű közönség becses pártfogásába továbbra is ajánlva maradtam tisztelettel

BENES W.

Kovács Mihály

fűszerkereskedése Debreczen,
gróf Degenfeld-tér. Tisza-palota.

Ajánlja saját termésű tisztán kezelt

asztali borait

1 litrenként 26 kr., 50 literen felüli hordóban 16 kr. — Széleskörben ismert legjobb zamatu nyers, pergelt és darált kávéit, stokerani, szepességi borsót, lencsét, nagybányai, bosz iai aszalt szilvát, lekvárt, diót és mindennemű fűszer áruit.

Az áruk minősége, tisztán kezelése és pontos kiszolgálásért kezeskedik.

Saját őrlésű fehér
asztali SÓ.

Női divattermünket

ujjonnan szervezve

Mme. Biró L.

fővárosi női szabó mester
vezetése alatt

Márczius hó 1-én

nyitjuk meg.

Megrendeléseket a tavaszi szezonra érkezett újdonságokból már is elfogadunk.

Kiváló tisztelettel

Bosznay J. és Társa

női divatáruháza.

Uj! **Megnyílt!!** Uj!

a Kossuth-utczai Maradék áruház

olcsóbb minden vegyeladásnál.

Mint hogy kizárólag rőfös árut rendezünk be, a raktáron levő összes czipó, kalap, női és férfi fehéreneműek, miederek, kesztyű, nyakkendő, harisnya, női és fiu ruhák, esernyők stb. fél árban árusítjuk el.

Uj! Székely Jenő és Társa utódai Uj!

Kossuth-utoza 15. sz., Gyógyszertárral szemben.